

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครรักษาดินแดนในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา

กรีนทวาริษฐ์ สมจันทร์, อุนิษา เลิศโตมรสกุล*

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: unisa.l@chula.ac.th*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของอาสาสมัครรักษาดินแดนในการมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย ในการป้องกันอาชญากรรม ผลการวิจัย 1) บทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดน อ.ส.โขทัย จ.นครราชสีมา ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเฝ้าระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคง ด้านการบริการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทในงานจิตอาสาพระราชทานและงานอื่น ๆ ที่เป็นการให้บริการสาธารณะ 2) ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัคร ด้านการจัดการภายในองค์กร พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขาดความร่วมมือในการทำงานจากภายนอกองค์กร ประเด็นบทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย อาสาสมัครมีการปฏิบัติงานเพื่อเฝ้าระวังภัย โดยเน้นเรื่องผู้ก่อความไม่สงบเป็นสำคัญ ส่วนบทบาทในด้านการบริการ จะเน้นไปที่การอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานของอาสาสมัคร จากการสัมภาษณ์ พบว่ามี 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย, ปัญหาด้านสวัสดิการของอาสาสมัคร, ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์, ปัญหาด้านการขาดความร่วมมือในการทำงานภายนอกองค์กร และปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นประเด็นด้านบทบาท หรือปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครนั้น ล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

คำสำคัญ: อาสาสมัครรักษาดินแดน, การป้องกันอาชญากรรม, หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

The Participation of Volunteer Defense in Crime Prevention in the Area of Su-ngai Kolok District, Narathiwat Province

Karanvarist Somchan, Unisa Lerdtomornsakul*

Faculty of Political Science, Chulalongkorn University

E-mail : unisa.l@chula.ac.th*

*Corresponding author

Abstract

This research aims to study the role of Territorial Defense Volunteers in performing their duties. In Su-ngai Kolok District Narathiwat Province Problems and obstacles of volunteers participating in crime prevention with local security agencies. Su-ngai Kolok District and to suggest ways to increase the efficiency of Territorial Defense Volunteers in engaging with local security agencies. Su-ngai Kolok District In preventing crime, research results 1) The role of the Territorial Defense Volunteers, Su-ngai Kolok District, Narathiwat Province, in maintaining peace and order, found that their practice was at a high level. The item with the highest average value was monitoring security threats. In terms of services, it was found that there was a high level of compliance. The item with the highest average value was the role in royal volunteer work and other public service work. 2) Problems and obstacles of volunteers. In terms of internal management of the organization, it was found to be at a moderate level. The item with the highest average value was a lack of budget and equipment. The environment outside the organization was found to be at a moderate level. The item with the highest average value was the lack of cooperation in working from outside the organization. Issue of role in maintaining peace and order Volunteers work to watch out for dangers. Emphasis is placed on those causing insurgency. As for the role in service It will focus on facilitating military and police personnel performing duties in the area. For problems and obstacles that arise in the work of volunteers From the interviews, it was found that there were 5 main issues: problems with law enforcement, problems with volunteer welfare, problems with shortages of budget and materials, problems with lack of cooperation in working outside the organization. and safety problems in the workplace Which is not a role issue. or problems and obstacles of the volunteers All are in the same direction as the findings from the research.

Keywords: Volunteer Defense, Crime Prevention, Local Security Agencies

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

บทนำ

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเมื่อกล่าวถึง 3 จังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสนั้น จะมีภาพจำที่เกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบ การสร้างสถานการณ์ความรุนแรง ภาพของการระเบิด และภาพของการสูญเสียอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งแม้ว่าสถานการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้จะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้วก็ตาม แต่สถานการณ์ดังกล่าวก็ยังคงไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนกลายเป็นปัญหาที่ถูกส่งสมมานาน ทั้งปัญหาคอร์รัปชัน ตลอดจนปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และถึงความรุนแรงหรือความเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบในปัจจุบันจะลดลงเมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2547 ที่มีเหตุการณ์กรณีของการจัดการกับ “มือบ” และสลายการชุมนุมที่มีสยิดกรือเซะ หรือตากใบ จังหวัดนราธิวาสก็ตาม (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2566) แต่ปัจจุบันก็ยังคงมีสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ดังกล่าวอยู่ตลอด โดยปัจจัยหลักของปัญหาที่มักจะถูกนำขึ้นมาเป็นประเด็นยังคงเหมือนเดิม คือ ปัญหาทางด้านชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ซับซ้อน และมีความเกี่ยวโยงกันใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล เช่น อุดมการณ์ต่อสิ่งต่าง ๆ ระดับโครงสร้าง เช่น การบริหารราชการที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ที่มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน และระดับวัฒนธรรม (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2559) กล่าวได้ว่าการที่ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้มีพื้นที่หลากหลายนั้น อาจทำให้ประชาชนบางกลุ่มในพื้นที่เกิดความรู้สึกแปลกแยก และไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย โดยที่ความแตกต่างได้นำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน จนก่อร่างเป็นปัญหาดังที่ปรากฏอยู่ในทุกวันนี้

สำหรับพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นอกจากจะต้องรับมือกับปัญหาการก่อความรุนแรงแล้ว ยังต้องเผชิญหน้ากับปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นภัยจากโรคระบาด อุทกภัย อาชญากรรมข้ามชาติ (transnational crime) รวมถึงอาชญากรรมชายแดน (border crime) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการแอบลักลอบเข้าเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนราธิวาสที่อยู่สุดเขตชายแดนประเทศไทย และมีพื้นที่แนวชายแดนติดกับรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย จึงทำให้พื้นที่บริเวณจังหวัดนราธิวาสกลายเป็นทางผ่านที่ผู้คนแอบใช้เป็นทางเข้า-ออกสู่ประเทศที่อยู่ข้างเคียงอย่างผิดกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น แรงงานที่ต้องการหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ด้วยลักษณะที่ตั้งของจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านนี้ ก็เปรียบเสมือนเหรียญ 2 ด้าน ที่มีทั้งข้อที่ควรระวังและข้อดี และสำหรับข้อดีนั้น คือ การที่จังหวัดมีโอกาสในการติดต่อทำการค้าผ่านชายแดนกับประเทศใกล้เคียง โดยที่เดิมทีแล้ว นราธิวาสเป็นจังหวัดที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็ก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมความเป็นอยู่และความยากจน จึงทำให้รัฐบาลมีแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยยกให้ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็นเมืองต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลที่จะพัฒนาให้ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็น “ศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” จัดตั้ง Free Trade Zone สอดคล้องกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ประกอบไปด้วย 3 เมืองหลัก ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัด

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ยะลา และจังหวัดนราธิวาส เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง (อารี วิบูลย์พงศ์ และคณะ, 2560: 229-230)

ทั้งนี้ ถึงหลายภาคส่วนจะมีความพยายามในการพัฒนาพื้นที่ แต่ทว่าก็มีหลายปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้เป็นสาระสำคัญที่ต้องมีการไตร่ตรองอย่างรอบด้าน เนื่องจากนราธิวาสเป็นจังหวัดที่มีลักษณะของประเด็นปัญหาในพื้นที่ที่ทับซ้อนกันหลายมิติ เช่น การที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรม และภาษา โดยประชากรส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม และพูดภาษายาวีและมาลายู แต่ก็มีคนไทยเชื้อสายจีนอยู่ในพื้นที่ ทำให้สถานการณ์ในจังหวัดยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และการแสวงหาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่รัฐ และฝ่ายความมั่นคงบางรายยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในปัญหาดังกล่าว และมีคติไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ จึงทำให้มีความพยายามที่จะทบทวนถึงประเด็นปัญหา ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหนึ่งแนวทางที่นำมาใช้ คือ การมีสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดนที่เป็นกองกำลังประจำถิ่น (local force) กล่าวได้หนึ่งว่า อาสาสมัครรักษาดินแดนเป็นประชาชนธรรมดาที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ อยู่แล้ว โดยให้เข้ามาทำหน้าที่ในการรักษาดินแดน และมีบทบาทหน้าที่เป็นกองกำลังติดอาวุธกึ่งทหาร กึ่งประชาชน (นพดล เหล่าพญา และคณะ, 2562) ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นผลดี และอาสาสมัครจะสามารถเป็นผู้ที่เชื่อมประสานระหว่างประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานราชการได้ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐ ได้รับคำแนะนำจากอาสาสมัครรักษาดินแดนในเรื่องของวิถีการปฏิบัติของคนในพื้นที่ การเข้าใจความแตกต่างทางภาษาการสื่อสาร วัฒนธรรม และศาสนาที่มากขึ้น รวมไปถึงการที่อาสาสมัครทำหน้าที่คอยเฝ้าระวัง และสอดส่องผู้ไม่หวังดีที่จะสร้างสถานการณ์ความไม่สงบ ตลอดจนการช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ เช่น ปัญหาสินค้าหนีภาษี ปัญหายาเสพติด รวมถึงปัญหาการขนแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น ทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นหนทางที่มีประสิทธิภาพในการลดช่องว่างของการสื่อสาร หรือความไม่เข้าใจกัน ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งในแง่มุมต่าง ๆ ของสังคม โดยครอบคลุมทั้งเรื่องของทั้งสภาพแวดล้อม การเมือง เศรษฐกิจ รวมไปถึงวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่ด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันอำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส จะมีกองกำลังอาสาสมัครรักษาดินแดนในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ในการรักษาความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิต ตลอดจนทรัพย์สินของประชาชน แต่สิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ คือ การบูรณาการในการทำงานร่วมกัน ยิ่งเฉพาะเป็นพื้นที่ความมั่นคงและมีความละเอียดอ่อน ทำให้จะต้องมีการศึกษาถึงบทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดน อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของอาสาสมัครรักษาดินแดนในการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย ในการป้องกันอาชญากรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา: ศึกษา วิเคราะห์ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทบาท ปัญหา และอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมและป้องกันอาชญากรรมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่
2. ขอบเขตด้านพื้นที่: ศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เฉพาะอำเภอสุโขทัย
3. ขอบเขตด้านกลุ่มประชากร: ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อาสาสมัครในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนทั้งหมด 387 คน โดยจะสุ่มเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 202 คน และสัมภาษณ์ 8 คน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (mixed-method research) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ (quantitative research) ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interviews) เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ เน้นการสำรวจมุมมองส่วนบุคคลและประสบการณ์ส่วนตัว อีกทั้งการศึกษานี้ยังมีส่วนที่ค่อนข้างละเอียดละอ่อน เช่น ปัญหาของแต่ละบุคคล ซึ่งหากรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น เช่น การสนทนากลุ่ม ที่เป็นการถามความคิดเห็นแบบรวมกลุ่มคน อาจทำให้ผู้เข้าร่วมไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นการใช้วิธีสัมภาษณ์เป็นการปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัวระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้สัมภาษณ์จะช่วยให้สามารถเข้าถึงความคิดและความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น และเหมาะสมที่สุด โดยดำเนินการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (explanatory sequential design) เป็นการวิจัยที่แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยที่ช่วงแรกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับประเด็นที่ต้องการศึกษาในภาพกว้าง รวมถึงสร้างฐานข้อมูลที่มีตัวเลขอ้างอิง นำไปสู่โจทย์การวิจัย และสามารถนำเสนอผลในเชิงสถิติได้ ซึ่งในระยะที่ 2 จะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อช่วยในการอธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณในเชิงลึก เช่น สาเหตุของประเด็นปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นมุมมองที่จะนำไปสู่ข้อสรุปสำหรับการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วม และประสิทธิภาพการทำงานของอาสาสมัครในพื้นที่ได้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครในพื้นที่ อ.สุโขทัย-ลก จ.นราธิวาส มีจำนวนทั้งหมด 202 คน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interviews) คัดเลือกโดยใช้วิธีการเจาะจง (purposive sampling) คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและเป็นผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครรักษาดินแดน รวมถึงมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและบทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดนในพื้นที่อำเภอสุโขทัย-ลก จำนวนทั้งหมด 8 ราย ได้แก่ 1) นายอำเภอสุโขทัย-ลก 2) ปลัดอำเภอฝ่ายงานป้องกัน 3) ผกก.สภ.สุโขทัย-ลก 4) รอง ผกก.ป.สภ.สุโขทัย-ลก 5) อาสาสมัครรักษาดินแดน 2 คน และ 6) ประชาชนในพื้นที่อำเภอสุโขทัย-ลก จำนวน 2 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นกลุ่มคนที่ทำงานร่วมกันเกี่ยวกับอาชญากรรมในพื้นที่ความมั่นคง มีส่วนในการทำงานร่วมกับอาสาสมัครในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ในฐานะที่เป็นผู้ดูแลความมั่นคงในพื้นที่ และความปลอดภัยของประชาชน ดังนั้นความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ทั้ง 8 ราย จึงอาจมีมุมมองที่แตกต่างตามบริบทหน้าที่การปฏิบัติงาน แต่ก็ล้วนสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งในแง่ของการนำมาพัฒนาต่อไป

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ ประกอบไปด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) และแบบสอบถาม (questionnaires) โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด ตลอดจนงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาให้สอดคล้องกับสมมติฐาน รวมถึงกรอบแนวคิดการวิจัย โดยที่แบบสอบถามประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (check list) ทั้งหมด 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโขทัย-ลก จ.นราธิวาส ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ 2) บทบาทด้านการบริการ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่ อ.สุโขทัย-ลก จ.นราธิวาส ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการจัดการภายในองค์กร ประกอบด้วยคำถามจำนวน 4 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ 2) ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ/อื่น ๆ เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติม ที่ไม่ได้ปรากฏในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยระบุไว้สำหรับแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) มี 6 คำถาม ตามประเด็นวิจัยดังนี้

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

- 1) บทบาทสำคัญของอาสาสมัครรักษาดินแดนในพื้นที่ อ.สุโขทัย มีอะไรบ้าง
- 2) อาชญากรรมในพื้นที่ อ.สุโขทัย มีอะไรบ้าง
- 3) อาสาสมัครรักษาดินแดน มีส่วนร่วมในป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ มากน้อยเพียงใดหรือไม่อย่างไร

4) ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของอาสาสมัครรักษาดินแดนมีอะไรบ้าง ในการป้องกันอาชญากรรม

5) จากคำถามข้อที่ 4 เมื่ออาสาสมัครรักษาดินแดนได้ทำงานร่วมหน่วยความมั่นคงในพื้นที่ อ.สุโขทัย มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

6) แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของอาสาสมัครรักษาดินแดน หากต้องทำงานประสานความร่วมมือกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ควรดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สำหรับข้อมูลที่ได้มาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอและวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยจัดระเบียบและคัดกรองข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญตามคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ ประมวลผลและหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยสถิติที่นำมาใช้ คือ ค่าความถี่ (n) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรในส่วนความคิดเห็นที่มีต่อ บทบาท ประเด็นปัญหา และอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จัดแบ่งคะแนนออกเป็นช่วง โดยการใช้สูตรในการหาค่าอันตรภาคชั้น หรือค่าพิสัย (range)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 94.6 อยู่ใน กลุ่มอายุ 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.8 มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.7 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 78.2 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 62.4 จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.7 และนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 70.8

2. ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นด้านบทบาท และปัญหาของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส ดังตารางที่ 1-4

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ตารางที่ 1 แสดงผลข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นด้านบทบาทของอาสาสมัคร

บทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความเห็น
อ. สุโงโลก จ.นราธิวาส			
ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย			
1) การเฝ้าระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ	4.16	.891	มาก
2) การสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ	4.08	.874	มาก
อ.สุโงโลก จ.นราธิวาส			
3) การประสานงานและสนับสนุนการป้องกันการบรรเทาสาธารณภัยทั้งก่อนเกิด ขณะเกิด และการฟื้นฟูหลังจากการเกิดเหตุ	4.13	.831	มาก
4) การรักษาความปลอดภัยตามแนวชายแดน เช่น การตั้งจุดสกัด การควบคุม เป็นต้น	3.99	.914	มาก
5) การควบคุมปราบปรามผู้หลบหนีเข้าเมืองตามแนวชายแดน	3.90	.972	มาก
6) การดำเนินการสนับสนุนทางการเมืองและพัฒนาท้องถิ่น	3.41	1.169	มาก
7) การสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยเส้นทางการเดินทางต่าง ๆ	3.73	1.040	มาก
8) การทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การค้ามนุษย์ การตรวจสถานบันเทิง แรงงานต่างด้าว	3.85	.971	มาก
รวม	3.90	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโงโลก จ.นราธิวาส ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า บทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโงโลก จ.นราธิวาส ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเฝ้าระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.891) รองลงมา คือ การประสานงานและสนับสนุนการป้องกันการบรรเทาสาธารณภัยทั้งก่อนเกิด ขณะเกิด และการฟื้นฟูหลังจากการเกิดเหตุ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.831) การสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.874) การรักษาความปลอดภัยตามแนวชายแดน เช่น การตั้งจุดสกัด การควบคุม เป็นต้น ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.914) การควบคุมปราบปรามผู้หลบหนีเข้าเมืองตามแนวชายแดน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.972) การทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การค้ามนุษย์ การตรวจสถานบันเทิง แรงงานต่างด้าว ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.971) บทบาทในการสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยเส้นทางการเดินทางต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.040) และ บทบาทในการดำเนินการสนับสนุนทางการเมืองและพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.169) ตามลำดับ

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ตารางที่ 2 แสดงผลข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นด้านการบริการของอาสาสมัคร

บทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ด้านการบริการ			
1) การให้ความรู้ต่อผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มอาสาสมัคร หรือผู้ที่สนใจ	3.74	1.005	มาก
2) การให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการป้องกันตัวเอง การรักษาความปลอดภัย	3.83	.872	มาก
3) การให้ความช่วยเหลือประชาชน/ชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร	4.21	.875	มากที่สุด
4) การอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตของประชาชน	4.08	.866	มาก
5) งานจิตอาสาพระราชทานและงานอื่นๆ ที่เป็นการให้บริการสาธารณะ	4.34	.832	มากที่สุด
รวม	4.03	0.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส ด้านการบริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า บทบาทของอาสาสมัครเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส ในด้านการบริการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ งานจิตอาสาพระราชทานและงานอื่น ๆ ที่เป็นการให้บริการสาธารณะ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.832) รองลงมา คือ การให้ความช่วยเหลือประชาชน/ชาวบ้านในพื้นที่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.875) การอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตของประชาชน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.866) การให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการป้องกันตัวเอง การรักษาความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.872) และการให้ความรู้ต่อผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มอาสาสมัคร หรือผู้ที่สนใจ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.005) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่ ในด้านปัญหาด้านการจัดการภายในองค์กร

ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดการภายในองค์กร			
1) การขาดความร่วมมือในการทำงานภายในองค์กร เช่น ขาดความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน	3.05	1.436	ปานกลาง
2) ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์	3.46	1.172	มาก

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
3) ขาดอำนาจในการตัดสินใจสำหรับการลงมือปฏิบัติงาน	3.37	1.161	ปานกลาง
4) เงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์	3.14	1.244	ปานกลาง
รวม	3.25	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่ ด้านการจัดการภายในองค์กร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่ ในด้านปัญหาด้านการจัดการภายในองค์กรที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.172) รองลงมา คือ การขาดอำนาจในการตัดสินใจสำหรับการลงมือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 1.161) ปัญหาเรื่องเงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.244) และการขาดความร่วมมือในการทำงานภายในองค์กร เช่น ขาดความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.436) ตามลำดับ โดยสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมด้านการจัดการภายในองค์กรนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่ ในด้านปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร			
1) ความปลอดภัยในการทำงาน	3.42	.954	มาก
2) การขาดความร่วมมือในการทำงานภายนอกองค์กร เช่น ขาดความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานภายนอก	3.45	1.007	มาก
3) ความแตกต่างทางคุณลักษณะบางประการที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน เช่น วัฒนธรรม ภาษา	3.28	.979	ปานกลาง
รวม	3.37	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานมั่นคงในพื้นที่ ด้านการจัดการภายนอกองค์กร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า เมื่อ

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

พิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การขาดความร่วมมือในการทำงานภายนอกองค์กร เช่น ขาดความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานภายนอก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.007) รองลงมา คือ ความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.964) และปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างทางคุณลักษณะบางประการที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน เช่น วัฒนธรรม ภาษา ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.979) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สามารถสรุปตามประเด็นสำคัญของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

3.1 ความคิดเห็นต่อบทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ในอำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 คน ได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัครรักษาดินแดน ในอำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา ไปในทิศทางเดียวกันโดยให้ความเห็นว่าบทบาทที่พบเห็นและปฏิบัติมากที่สุด คือ งานบริการและอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย และงานประสานระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของปัญหา อีกทั้งยังต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และรักษาความปลอดภัยให้กับบุคคลสำคัญที่เดินทางมาในพื้นที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยในเชิงปริมาณ ที่แสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครมีบทบาทในการเฝ้าระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) และบทบาทในงานจิตอาสาพระราชทานและงานอื่น ๆ ที่เป็นการให้บริการสาธารณะ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.34) ซึ่งเห็นว่าอาสาสมัครในพื้นที่อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นส่วนหนึ่งในการดูแลและจัดการเรื่องความเป็นอยู่ ที่ปลอดภัยให้ชาวบ้าน โดยมีบทบาทด้านการสนับสนุนการดำเนินงานของภาคส่วนอื่น หรือบทบาทด้านการบริการเป็นหลัก

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 ราย ซึ่งจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงทั้ง 2 คน และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาดินแดนทั้ง 2 คน ได้มีความคิดไปในทิศทางเดียวกัน โดยระบุปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงทหารและตำรวจในเรื่องของ การบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาดินแดนไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในการระงับเหตุโดยจะต้องประสานหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติ อีกทั้งยังมีขั้นตอนในการประสานงานที่มีความซับซ้อนและล่าช้าทำให้ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อประชาชนได้ อีกทั้งยังบอกอีกว่า ยังมีปัญหาเรื่องงบประมาณ สวัสดิการ โดยจะส่งผลไปถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น จุดที่เจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาดินแดนที่ประจำอยู่นั้น ไม่มีความปลอดภัยเพราะไม่มีที่กำบัง ทำให้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย ทั้งนี้เจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาดินแดนยังบอกท้ายสุดว่า เรื่องสวัสดิการในการรักษาพยาบาลไม่ครอบคลุม กล่าวคือ สวัสดิการการรักษาพยาบาลนั้นคุ้มครองเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่มีภรรยาและลูกเท่านั้น แต่ไม่ครอบคลุมถึงพ่อแม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่อาสาสมัครทำงานหนักควรจะครอบคลุม

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

สิทธิการรักษายาบาลไปยังพ่อแม่ด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยในเชิงปริมาณ ที่แสดงให้เห็นว่า เงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์ เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานของอาสาสมัคร ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) และด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ที่ประเด็นเรื่องความปลอดภัยในการ ทำงาน เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานของอาสาสมัครในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42) ทั้งนี้ ยังมี ประเด็นปัญหาอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นมา ซึ่งเป็นประเด็นเรื่องความจำกัดของอำนาจทางกฎหมาย ที่ไม่ได้ให้อำนาจและหน้าที่กับเจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาตินแดน จึงมีส่วนที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงาน ลดลง

3.3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของอาสาสมัครรักษาตินแดนในการมีส่วนร่วมกับหน่วย ความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสู่โขงโลก ในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 8 คน มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ประสิทธิภาพในการทำงานจะเกิดขึ้นได้ต้องดำเนินการโดย ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของบทบาทหน้าที่ สร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษา ตินแดน สร้างความสำคัญให้กับเจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาตินแดนเพิ่มมากขึ้น และสร้างกองทุน สนับสนุนจากกลุ่มประชาชน องค์กรต่าง ๆ อีกทั้งการให้สัมภาษณ์ของประชาชน 1 รายนั้น ยังให้ ความเห็นว่า ควรระดมทุนจากกลุ่มธุรกิจเพื่อจัดสรรอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มความปลอดภัย ให้กับเจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาตินแดน ท้ายสุด เจ้าหน้าที่อาสาสมัครรักษาตินแดนให้ความเห็นว่า แนวทางที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ได้นั้น ควรจะลด ขั้นตอนการรายงานเหตุที่ส่งไปยังผู้บังคับบัญชาและส่งต่อให้หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ทหารและ ตำรวจลง เพื่อจะได้ลดเวลาในการแจ้งให้กับ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันอาชญากรรมได้ไว และเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครรักษาตินแดนในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอสู่โขงโลก จังหวัดนราธิวาส” มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญ และสามารถนำมาอภิปราย เพิ่มเติม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่อาสาสมัครในพื้นที่อ. สู่โขงโลก จ.นราธิวาส ซึ่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในกลุ่มอายุ 31-50 ปี มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท โดยมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป สถานภาพสมรส จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และนับถือศาสนาอิสลาม

2. จากลำดับบทบาทที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครใน อ.สู่โขง โลก จ.นราธิวาส ตามข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า มีความ สอดคล้องกัน โดยบทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ บทบาทในการเฝ้า ระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ ส่วนบทบาทด้านการให้บริการ พบว่า บทบาทในงาน จิตอาสาพระราชทานและงานอื่น ๆ ที่เป็นการให้บริการสาธารณะ เป็นบทบาทที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อ

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมด้วยจะเห็นได้ว่าแม้อาสาสมัครกาชาดจะมีบทบาทหลักในการดูแลความปลอดภัยและเฝ้าระวังภัยคุกคามด้านความมั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ แต่ในการที่จะทำหน้าที่ดูแลประชาชนในพื้นที่ได้ก็มาพร้อมกับความรับผิดชอบในด้านอื่น ๆ อย่างเลี่ยงไม่ได้ เช่น การให้ความช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวก อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ในบางบทบาทจะไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องของอาชญากรรมโดยตรง แต่ก็เกินไปเพื่อมุ่งเน้นมาตรการการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนใน อ.สุโขทัย จ.นราธิวาสเป็นหลัก สอดคล้องกับการศึกษาของชวลา กุลจิตตินภกร และ วลลภ พิริยวรรณ (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่าหลักการสำคัญในการจัดตั้งกองอาสาสมัครกาชาดเป็นไปเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงเป็นการเฉพาะตามที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) มอบหมาย ซึ่งลักษณะของการปฏิบัติงานจะเป็นการปฏิบัติภารกิจในเชิงรับ 8 ประการ ได้แก่ 1) ติดตาม ตรวจสอบ ภัยคุกคามด้านความมั่นคง ในพื้นที่รับผิดชอบและดำเนินการสนับสนุนส่วนราชการในพื้นที่ 2) สนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามกลุ่มก่อเหตุรุนแรง, ยาเสพติด, การข่าว และกลุ่มก่อการร้ายทุกรูปแบบ 3) สนับสนุนการรักษาความปลอดภัยสถานที่สำคัญในพื้นที่รับผิดชอบ 4) ประสานงานและสนับสนุนการป้องกันการบรรเทาสาธารณภัยทั้งก่อนเกิด ขณะเกิด และการฟื้นฟูหลังจากการเกิดเหตุ 5) การรักษาความปลอดภัยตามแนวชายแดน และการควบคุมตัวผู้ก่อภัยจากการสู้รบ 6) ควบคุมปราบปรามผลักดันผู้หลบหนีเข้าเมืองตามแนวชายแดน 7) ดำเนินการสนับสนุนทางการเมืองและพัฒนาท้องถิ่นและพิทักษ์พื้นที่เขตหลัง และ 8) สนับสนุนการรักษาความปลอดภัยเส้นทางการเดินทาง, ขบวนการ, บริเวณสถานีรถไฟ ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งแม้ว่าชื่อเรียกของบทบาทอาจมีความแตกต่างกัน แต่ความหมายที่สำคัญหรือบทบาทที่ปฏิบัติมีลักษณะคล้ายคลึง

3. เรื่องของประเด็นปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ จากผลการศึกษาเชิงปริมาณได้แสดงให้เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องของการขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ และการขาดความร่วมมือในการทำงานภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่กลุ่มอาสาสมัครได้ให้ความคิดเห็นว่าปัญหาที่สำคัญ คือ สวัสดิการที่ยังไม่ครอบคลุม รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายและอำนาจหน้าที่ที่ไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติหน้าที่ โดยบางปัญหาที่พบว่าเป็นประเด็นนั้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชลิดา ตั้งธนาธิมากร (2562) ที่ได้อธิบายไว้ว่าปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสาสมัครกาชาดประกอบไปด้วยลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการก่อตั้งกองอาสาสมัครกาชาด ปัญหาเกี่ยวกับชั้นยศของอาสาสมัครกาชาด และปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของอาสาสมัครกาชาด ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า ด้วยลักษณะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างมีความเฉพาะ ปัญหาที่ปรากฏจึงอาจมีลักษณะที่แตกต่างจากอาสาสมัครในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ เช่น การต้องเฝ้าระวังเรื่อง

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ของการก่อความไม่สงบ ทำให้ยากในการนำข้อกำหนดที่เป็นสากลมาใช้ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาและกำหนดมาตรการป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีแนวทางเฉพาะที่มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการทำงานของอาสาสมัครในพื้นที่อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส โดยเฉพาะในเรื่องของความปลอดภัยในการทำงาน ความร่วมมือจากภาคีทุกส่วน และการพัฒนาประสิทธิภาพของการสื่อสาร

นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้มีการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าภายในพื้นที่อ.สุโขทัย ยังขาดการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการทำงานของอาสาสมัคร ทำให้ประชาชนทั่วไปอาจยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการทำงานของกลุ่มอาสาสมัคร ซึ่งอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติงานของอาสาสมัครรักษาดินแดน

4. สำหรับแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของอาสาสมัครรักษาดินแดนในการมีส่วนร่วมกับหน่วยความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย ควรมีความสอดคล้องกับลักษณะ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการทำงานของอาสาสมัครรักษาดินแดนได้อย่างตรงจุด อาจเริ่มดำเนินการได้โดยจัดตั้งศูนย์อบรมและให้ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่โดยตรงมาเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสำคัญก็จะเป็นองค์ความรู้พื้นฐานและรากฐานทางความคิดที่มีประโยชน์ต่ออาสาสมัคร การปรับแก้ข้อบกพร่องและกำหนดบทบาทอาสาสมัครรักษาดินแดนให้ชัดเจน และง่ายต่อผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น รวมถึงเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งเสริมความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนการสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรเพิ่มสวัสดิการ เงินเดือน นำไปสู่ปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร เช่น ความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงการขาดอำนาจในการตัดสินใจสำหรับการลงมือปฏิบัติ
2. การฝึกอบรมการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อปรับปรุงขีดความสามารถของอาสาสมัครรักษาดินแดน เพื่อตอบสนองต่ออาชญากรรมทั่วไปและภัยคุกคามของผู้ก่อความไม่สงบอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำเอาเทคโนโลยีและยุทธวิธีที่ทันสมัยมาใช้
3. ควรส่งเสริมกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์สำหรับการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของกองอาสาสมัครรักษาดินแดน เพื่อให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของอาสาสมัครในวงกว้างมากขึ้น สร้างความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือ ตลอดจนการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ และได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องสำหรับบทบาทด้านการป้องกันอาชญากรรมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 27/06/2023, Revised: 18/07/2023, Accepted: 09/10/2023

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในกลุ่มประชากรอื่นที่อยู่ในพื้นที่และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานด้านความมั่นคง เช่น ตำรวจ เพื่อจะได้ทราบปัญหา อุปสรรคมากขึ้น รวมไปถึงข้อเสนอแนวทางจากภาคประชาชนและหน่วยงานอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่อำเภอสุโขทัยเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคม เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาท หรือปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มคนต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ อำเภอสุโขทัย อย่างชัดเจน เพื่อให้ได้แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- ชลิตา ตั้งธนาธิมากร. (2562). ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการเกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(10), 5908-5926.
- ชวลา กุลจิตตินกร และ วลลภ พิริวรธนนะ. (2562). บทบาทกองอาสารักษาดินแดน ในการรักษาความสงบในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3*, (195-210). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2564). *เหตุการณ์ความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับ ประวัติศาสตร์บาดแผล*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2566, จาก <https://bit.ly/3ORj15w>
- นพดล เหล่าพญา, ผกาวิดี สุพรรณจิตวนา, และ ปะการัง ชื่นจิตร. (2562). *บทบาทหน้าที่ของสมาชิกอาสารักษาดินแดนในการเข้าร่วมภารกิจกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทหารและตำรวจในสถานบริการ*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2559). *นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560 - 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี.
- อารี วิบูลย์พงศ์ และคณะ (2560). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)*. กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่ม จังหวัดภาคใต้ชายแดน. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2566, จาก <https://doi.org/10.1145/169070.169549>